

УДК 159.96:362.93«364»-036.66

Б. В. Михайлов, В. В. Чугунов, Н. Г. Міхановська, І. В. Романова, І. М. Сарвір, Г. П. Андрух, П. Г. Андрух, М. А. Гавриленко, Ю. І. Заседа, О. І. Кудінова, Я. В. Криворотько, Є. В. Лісова, І. Д. Вашикіте, Т. О. Алієва, Т. В. Селюкова, Н. М. Колеснік, С. О. Вязьмітінова, О. В. Кориняк, А. А. Костоусов
Харківська медична академія післядипломної освіти,
м. Харків

Поліпрофесійна підготовка фахівців для медико-психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції

Зараз в Україні є нагальна проблема створення сталої системи медико-психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції (АТО).

Харківською медичною академією післядипломної освіти (ХМАПО) розроблена і реалізується комплексна практично-науково-освітня система, спрямована на відпрацювання знань, практичних навичок і організаційних моделей надання медико-психологічної реабілітації учасникам АТО і тимчасово переміщеним особам.

Нормативно-правовим підґрунтям для розроблення системи заходів були Укази Президента України від 30.01.2015 р. № 40 «Про додаткові заходи щодо забезпечення проведення часткової мобілізації» та від 18.03.2015 р. № 150/2015 «Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції»

Згідно з дорученням Міністерства охорони здоров'я України від 06.02.2015 р. № 08.01-51/1/5-3554, кафедрою психотерапії ХМАПО були розроблені та затверджені МОЗ України типові навчальні плани та програми циклів тематичного удосконалення «Психосоціальна реабілітація осіб, які стали інвалідами під час проходження військової служби, та інших осіб, які постраждали під час виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків) в Україні» (78 навчальних годин) для різних контингентів слухачів (лікарі лікувального профілю, лікарі-психотерапевти, лікарі-психіатри, лікарі-наркологи, лікарі-психологи, практичні психологи та соціальні працівники).

Відповідно до листа МОЗ України від 23.02.2015 р. № 08.01-17/1/5-15/5525, цикли тематичного удосконалення проводитимуться на базі Харківської медичної академії післядипломної освіти.

Система реалізується за ступеневим принципом і на засадах комбінування очної і дистанційної методології. Для лікарів первинної ланки Харківської області проведений інтерактивний тренінг в режимі відеоконференції. Для лікарів загальної практики, фахівців спеціалізованої мережі, соціальних працівників м. Харкова інтерактивний тренінг проведено в учбових аудиторіях ХМАПО. Для лікарів і фахівців інших регіонів України проводяться очні та виїзні цикли за програмами «Психосоціальна реабілітація осіб, які стали інвалідами під час проходження військової служби, та інших осіб, які постраждали під час виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків) в Україні» (78 навчальних годин) та «Екстрена психологічна допомога особам з гострими розладами психіки і поведінки психогенного походження» (40 навчальних годин) — для лікарів-психологів та практичних психологів, лікарів-психотерапевтів закладів охорони здоров'я, закладів освіти, підрозділів Державної служби

України з надзвичайних ситуацій, центрів соціального захисту населення.

Для методичного забезпечення практичної діяльності і навчального процесу затверджені МОЗ і видані методичні рекомендації «Екстрена медико-психологічна допомога особам з гострими розладами психіки і поведінки психогенного походження», «Медико-психологічний супровід осіб з гострими розладами психіки і поведінки психогенного походження» та навчальний посібник «Посттравматичні стресові розлади».

Сумісно з Державною службою України у справах ветеранів та учасників антитерористичної операції та ПрАТ «Укрпрофоздоровниця» проведений 4—6 березня 2015 року навчально-практичний семінар «Медико-психологічна реабілітація учасників АТО в санаторно-курортній мережі».

Психосоціальний аспект реабілітації учасників АТО був обговорений з представником ОБСЄ в Харківському регіоні.

Подальший розвиток системи планується за напрямками:

- Розширення дистанційного навчання різних фахівців (лікарі лікувального профілю, лікарі-психотерапевти, лікарі-психіатри, лікарі-наркологи, лікарі-психологи, практичні психологи та соціальні працівники).

- Видання поліпрофесійної клінічної настанови з реабілітації учасників АТО.

- Проведення науково-дослідної роботи і планування дисертацій з вивчення феноменології уражень різної системно-органної приналежності та психогенії і інноваційних технологій фізичної і медико-психологічної реабілітації учасників АТО.

УДК 616.89:616-006-052

І. Р. Мухаровська¹, М. В. Маркова²

¹Київський міський клінічний онкологічний центр,
м. Київ; ²Харківська медична академія післядипломної
освіти, м. Харків

Особливості клініки та діагностики посттравматичного стресового розладу у пацієнтів онкологічного профілю

Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) в першу чергу асоціюється з ситуаціями, де психотравмуючим чинником виступають природні та техногенні катастрофи, терористичні акти, бойові дії, фізичне та сексуальне насилья, аварії. Однак практика психологічної допомоги соматичним хворим із захворюваннями, які становлять безпосередню загрозу для життя, тобто характеризуються вкрай несприятливим перебігом і прогнозом, виявила схожість психологічної картини переживань та психічних зрушень подібних до пацієнтів з ПТСР. Спровокований медичними причинами ПТСР виявляють у 5—42 % хворих з інфарктом міокарда, у 8—9 % — з гострими порушеннями мозкового кровообігу, у 16—75 % — з розсіяним склерозом, та у 20—35 % онкологічних пацієнтів.

На базі Київського міського клінічного онкологічного центру було проведено аналіз клініко-психологічних інтерв'ю 124 онкологічних пацієнтів (98 жінок та 26 чоловіків), які отримували протипухлинну терапію, з метою виявлення проявів та симптомів ПТСР.

Онкологічне захворювання ставало потужною психотравмуючою подією, стрес-компонентами якої були